

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7/38898
GK.109

Sayı : 56020453/2014-610.01-184-2455/4803
Konu : Yazılı soru önergesi

23 /26 /2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 18/02/2014 tarihli ve 43452547-120.00-165163 sayılı yazı,
b) 11/04/2014 tarihli ve 1033/1832 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, İstanbul Milletvekili A. Levent Tüzel tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/38898 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZDAĞ
Bakan

EKLER:

- 1- Soru önergesi cevabı (1 adet)
- 2- Maliye Bakanlığı, Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü'nün 18/04/2014 tarihli ve 3452 sayılı yazısı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2014-610.01-184-2454/4802

Konu : Yazılı soru önergesi

23 / 26 / 2014

Sayın A. Levent TÜZEL
İstanbul Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/38898 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- A) 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yürürlükten kaldırılan, aynı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 15. maddesiyle 31/12/2012 tarihine kadar yürürlükte kalacağı hususu düzenlenen, 3717 sayılı Adli Personel ile Devlet Davalarını Takip Edenlere Yol Gideri ve Tazminat Verilmesi ile 492 sayılı Harçlar Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanunun 2/A maddesinde, ceza ve infaz kurumları hariç Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı kadrolarında sözleşmeli personel dâhil, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi olarak çalışan personele ayda elli saati aşmayacak şekilde, fiilen yapılan fazla çalışma karşılığında, Bütçe Kanunu ile belirlenen fazla çalışma ücretinin iki katına kadar fazla çalışma ücreti ödenebileceği düzenlenmiştir.

666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen ek maddeler 10, 11, 12 ve geçici 10, 11, 14 ve 15. maddeler ile bir kısım maddelerin iptali ve yürürlüğünün durdurulması istemiyle Anayasa Mahkemesine dava açılmıştır. Anayasa Mahkemesi 27/12/2012 tarihli Kararıyla, adliye personeline fazla mesai ücreti ödenmesine ilişkin düzenlemeyi içeren ve 3717 sayılı Kanunun 2/A maddesini yürürlükten kaldıran 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen ek 12. maddenin 2/j fıkrası hariç, diğer kısımları ile geçici 15. maddesinin Anayasaya aykırı olduğu gerekçesiyle iptaline karar vermiştir.

Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, Yüksek Seçim Kurulu, Adalet Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatı (ceza ve infaz kurumları hariç), Türkiye Adalet Akademisi personeline fazla çalışma ücreti ödenmesine ilişkin 3717 sayılı Kanunun 2/A maddesi 31/12/2011 tarihinden geçerli olmak üzere, iptal edilen hükümlerin içinde bulunduğu Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır. Bu durum karşısında, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yeni bir yasal düzenleme yapılmadığı sürece yürürlükten kaldırılan söz konusu madde hükümlerinin, iptal kararına istinaden kendiliğinden yürürlüğe girmesi mümkün bulunmamaktadır.

B) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun "Çalışma saatleri" kenar başlıklı 99. maddesinin birinci ve üçüncü fıkraları hükmüne göre memurların haftalık çalışma süresinin genel olarak 40 saat olduğu; ancak özel kanunlarla yahut bu kanuna veya özel kanunlara dayanılarak çıkarılacak tüzük ve yönetmeliklerle, kurumların ve hizmetlerin özellikleri dikkate alınmak suretiyle farklı çalışma süreleri tespit olunabileceği; "Fazla çalışma ücreti" kenar başlıklı 178. maddesinin birinci fıkrasının (B) bendine göre ise kurumların gerektiği

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Kanunlar Genel M¼d¼rl¼đ¼

taktirde personelini g¼nl¼k çalışma saatleri dışında fazla çalışma ¼creti vermeksizin alıştırabilecekleri; bu durumda personele yaptırılacak fazla çalışmanın her sekiz saati için bir g¼n hesabı ile izin verileceği mal¼mlarıdır.

Başbakanlık Personel ve Prensipler Genel M¼d¼rl¼đ¼n¼n 02/07/2009 tarihli ve 2009/12 sayılı Genelgesiyle, 657 sayılı Kanunun 178. maddesinin birinci fıkrasının (B) bendi uyarınca personele yaptırılan ve ¼cretle karşılanamayan her sekiz saatlik fazla çalışma için bir g¼n izin verilmesi konusunda Kanunun amir h¼km¼ne titizlikle uyulacağı belirtilmiştir.

Bu erevede, Bakanlığımızın 08/12/2011 tarihli ve 53835 sayılı n¼bet hizmetleri konulu genel yazısında da, n¼bet hizmetlerinin uygulanmasına ve yapılacak fazla mesai karşılığında ilgililere izin verilmesine ilişkin hususlar açıklanarak t¼m teşkilata duyurulmuştur.

II- Soru ¼nergesinde yer alan hususlarla ilgili olarak, Maliye Bakanlığının 18/04/2014 tarihli ve 3452 sayılı yazısı ilişiktedir.

Bilgilerinize sunulur.

Bekir BOZDAĞ
Bakan

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü

Sayı : 72252440.010.610-2014-62

Konu : Yazılı Soru Önergesi

18.04.14* 3452

ADALET BAKANLIĞINA

İlgi : 02/04/2014 tarihli ve 56020453/2014-610.01-184/1029/1828 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan İstanbul Milletvekili Sayın A.Levent TÜZEL'e ait 7/38898 esas numaralı yazılı soru önergesinde yer alan hususlardan Bakanlığımızla ilgili olanlara ilişkin görüşümüze aşağıda yer verilmektedir.

Bilindiği üzere, 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, kamu idarelerinde aynı hizmet sınıfında, aynı veya benzer kadrolarda bulunan personel arasında ek ödeme, ikramiye ve fazla çalışma gibi değişik adlar altında yapılmakta olan ilave ödemelerden kaynaklanan kurumlar arası ücret dengesizliğinin ortadan kaldırılması amacıyla hazırlanmıştır. Bu kapsamda söz konusu Kanun Hükmünde Kararname ile kurumlar arası ücret dengesizliğine neden olan ödemeler ile denge tazminatının uygulanmasına son verilmiş ve bu ödemeler yerine tüm personeli kapsayacak yeni bir ek ödeme sistemi ile üst yönetici ve kariyer meslek personeli için ise yeni bir ücret sistemi getirilerek aynı hizmet sınıfında, aynı veya benzer kadrolarda bulunan personel arasındaki ücret dengesizliği ortadan kaldırılmıştır. Bu suretle söz konusu Kanun Hükmünde Kararname, özü itibarıyla farklı kamu idarelerinde aynı hizmet sınıfında aynı veya benzer unvanlı kadrolarda bulunan personel arasındaki ücret dengesizliğinin ortadan kaldırılmasına yönelik bir düzenleme olup, tüm kamu görevlileri için uygulanacak genel bir maaş ve ücret artışı düzenlemesi değildir. Bu nedenle, söz konusu Kanun Hükmünde Kararnameyle ücret dengesizliği bulunmayan personele yönelik herhangi bir ücret artışı öngörülmemiştir.

Diğer taraftan; Anayasa Mahkemesi Başkanlığının 27/12/2012 tarihli ve Esas Sayısı: 2011/139, Karar Sayısı: 2012/205 sayılı kararında, 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin bazı maddelerinin iptaline ve bu iptal kararlarından bazılarının ise iptal hükmünün Kararın Resmi Gazetede yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiştir.

Anayasanın 153 üncü maddesinde;

*"...
Anayasa Mahkemesi bir kanun veya kanun hükmünde kararnamenin tamamını veya bir hükmünü iptal ederken, kanun koyucu gibi hareketle, yeni bir uygulamaya yol açacak biçimde hüküm tesis edemez.*

Kanun, kanun hükmünde kararname veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü ya da bunların hükümleri, iptal kararlarının Resmi Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar. Gereken hallerde Anayasa Mahkemesi iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabilir. Bu tarih, kararın Resmi Gazetede yayımlandığı günden başlayarak bir yılı geçemez.

İptal kararının yürürlüğe girişinin ertelendiği durumlarda, Türkiye Büyük Millet Meclisi, iptal kararının ortaya çıkardığı hukuki boşluğu dolduracak kanun tasarı veya teklifini öncelikle görüşüp karara bağlar.

İptal kararları geriye yürümez.

...

hükümü yer almaktadır.

6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun 66 ncı maddesinde de;

“...
(2) İptal kararları geriye yürümez.

(3) Mahkemece iptaline karar verilen kanun, kanun hükmünde kararname veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü veya bunların belirli madde veya hükümleri, iptal kararının Resmi Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar. Mahkeme gerekli gördüğü hâllerde, Resmi Gazetede yayımlandığı günden başlayarak iptal kararının yürürlüğe gireceği tarihi bir yılı geçmemek üzere ayrıca kararlaştırabilir.

(4) Mahkeme, bir kanun, kanun hükmünde kararname veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün tamamını veya bir hükümünü iptal ederken, kanun koyucu gibi hareketle, yeni bir uygulamaya yol açacak biçimde hüküm tesis edemez.

....
denilmektedir.

Görüldüğü üzere, Anayasa Mahkemesince verilen kararların geriye yürümeyeceği, iptal edilen hükümlerin iptal kararının Resmi Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkacağı ve Mahkemece gerekli görülen hallerde ise iptal kararının yürürlük tarihinin ertelenebileceği hükme bağlanmıştır. Buna göre, bir düzenleyici hükmün Anayasa Mahkemesince iptal edilmesi halinde, bu kararlar geriye yürümektedir.

Buna göre; 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen ek 12 nci maddenin birinci fıkrasının (ğ) bendiyle Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü personeline ikramiye ödenmesine ilişkin 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanununun 15 inci maddesinde yer alan düzenleme ve aynı fıkranın (j) bendiyle Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı personeline ikramiye ödenmesine ilişkin 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanununun 28 inci maddesinde yer alan düzenleme 14/1/2012 tarihinden geçerli olmak üzere ve anılan ek 12 nci maddenin ikinci fıkrasının (c) bendiyle Maliye Bakanlığı personeline fazla çalışma ücreti ödenmesine ilişkin 213 sayılı Kanunun anılan ek 13 üncü maddesinde yer alan düzenleme ve aynı fıkranın (m) bendiyle Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, Yüksek Seçim Kurulu, Adalet Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatı (ceza ve infaz kurumları hariç), Türkiye Adalet Akademisi personeline fazla çalışma ücreti ödenmesine ilişkin 3717 sayılı Kanunun 2/A maddesi 31/12/2011 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlükten kaldırılmış olduğundan, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yeni bir yasal düzenleme yapılmadığı sürece yürürlükten kaldırılan söz konusu madde hükümlerinin, iptal kararına istinaden kendiliğinden yürürlüğe girmesi mümkün bulunmamaktadır.

Ayrıca, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü personeline ikramiye ödenmesine ilişkin 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanununun 15 inci maddesinde yer alan düzenleme ile Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı personeline ikramiye ödenmesine ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumu Kanununun 28 inci maddesinde yer alan düzenleme 14/1/2012 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlükten kaldırılmakla birlikte 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 11 inci maddesiyle, 14/1/2012 tarihi itibarıyla aynı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen söz konusu ek 12 nci maddenin birinci fıkrasıyla yürürlükten kaldırılan ek ödemeler ile ikramiyelerin aylık toplam net ödeme tutarının, 15/1/2012 tarihinden itibaren 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 9 uncu maddesine göre bulundukları kadro ve görev unvanları için ödenen aylık ek ödeme tutarından fazla olması halinde aradaki farkın, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ve bu fark giderilinceye kadar ayrıca tazminat olarak ödenmesi sağlanmıştır.

Maliye Bakanlığı personeline fazla çalışma ücreti ödenmesine ilişkin 213 sayılı Kanunun anılan ek 13 üncü maddesinde yer alan düzenleme ile Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, Yüksek Seçim Kurulu, Adalet Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatı (ceza ve infaz kurumları hariç), Türkiye Adalet Akademisi personeline fazla çalışma ücreti ödenmesine ilişkin 3717 sayılı Kanunun 2/A maddesi hükümleri 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 12 nci maddesinin ikinci fıkrasıyla 31/12/2011 tarihi itibarıyla yürürlükten kaldırılmakla birlikte aynı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 15 inci maddesi

hükümüne göre yürürlükten kaldırılan söz konusu hükümlerin uygulanmasına da 31/12/2012 tarihine kadar devam edilmiştir.

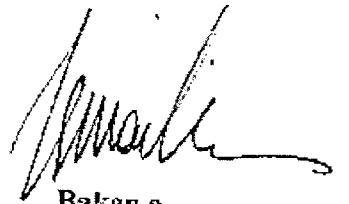
Dolayısıyla, 375 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin ek 12 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarıyla yürürlükten kaldırılmış olan düzenlemeler uyarınca söz konusu ödemelerden yararlanan personele tekrar aynı hükümlerde öngörülmüş olan ikramiye ile fazla çalışma ücretinin ödenebilmesi, Anayasanın 128 inci maddesinde yer alan "Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir." hükmüne istinaden yasama organı tarafından bu yönde yeni bir yasal düzenleme yapılmasıyla mümkün olabilecektir.

Ayrıca, 375 sayılı Kanun Hükümünde Kararnameye eklenen ek 13 üncü madde uyarınca belirli bir sürede bitirilmesi gereken zorunlu ve istisnai işlerden, her defasında ayrıca Bakanlar Kurulu kararı alınması kaydıyla, Bakanlar Kurulunca uygun görülenlerde çalışan 657 sayılı Kanuna tabi personele, ayda elli saati ve bir yılda altı ayı geçmemek üzere yılı merkezi yönetim bütçe kanununda belirlenen fazla çalışma saat ücretinin beş katını aşmamak kaydıyla Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenen çalışma süresi, miktar, usul ve esaslar dahilinde fazla çalışma ücreti ödenebilmesi imkanı getirilmiştir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 100 üncü maddesinde memurların, yürüttükleri hizmetin özelliklerine göre bu madde uyarınca tespit edilen çalışma saat ve süreleri ile görev yerlerine bağlı olmaksızın çalışabilmelerinin mümkün bulunduğu ve bu hususa ilişkin usûl ve esasların Devlet Personel Başkanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirleneceği belirtilmiştir. Aynı Kanunun 101 inci maddesinde ise günün yirmidört saatinde devamlılık gösteren hizmetlerde çalışan Devlet memurlarının çalışma saat ve şekillerinin kurumlarınca düzenleneceği belirtilmek suretiyle çalışma saatlerinin nasıl tespit edileceği düzenlenmiştir. Bunun yanında anılan Kanunun 178 inci maddesinin (B) fıkrasında, kurumların gerektiği takdirde personelinin günlük çalışma saatleri dışında fazla çalışma ücreti vermeksizin çalıştırabileceği ve bu durumda personele yaptırılacak fazla çalışmanın her sekiz saati için bir gün hesabı ile izin verileceği, bu suretle verilecek iznin en çok on günlük kısmının yıllık izinle birleştirilerek yılı içinde kullanılabileceği belirtilerek, kurumların hizmetin gerektirdiği durumlarda personelinin fazla çalışma ücreti ödemeksizin izin karşılığında çalıştırmasına da imkan tanınmıştır.

Öte yandan, kamu çalışanlarının mali ve sosyal haklarında yapılan artışlar, Devletin mali imkanları, memleketin ekonomik gelişmesi ve milli gelir düzeyi, genel geçim şartları ile yıllık enflasyon oranları göz önünde bulundurulmak suretiyle tespit edilmektedir. Ayrıca, 5982 sayılı Kanun ile yapılan Anayasa değişikliği sonucunda 2012 yılından itibaren memurlar ve diğer kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarında yapılacak artışlar, karşılıklı müzakereler ile yürütülen toplu sözleşme süreci sonucunda belirlenmeye başlanmıştır. Bu çerçevede, kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarında 2012 ve 2013 yıllarında yapılan artışlar 2012/1 sayılı Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Kararıyla belirlenmişken, 2014 ve 2015 yıllarında yapılacak artışlar ise "Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2014 ve 2015 Yıllarını Kapsayan 2. Dönem Toplu Sözleşme" ile belirlenmiştir.

Bilgilerini arz ederim.

Bakan a.

İ. İhsan HATİPOĞLU
Bütçe ve Mali Kontrol
Genel Müdürü